

MILJØVERNDEPARTEMENTET	
SAR. NO.	DATE
2002/458-99	28/6-2002

NORSK

FILMINSTITUTT

skannet

Det kgl.miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Deres ref: 2002-458-1 K/Thg/tla

Vår ref:

02/116

Dato: 26.06.02

HØRING AV NOU 2002:1 FORTID FORMER FRAMTID

Norsk filminstitutt (Nfi) har mottatt ovennevnte NOU i egenskap av å være det nasjonale filmmuseet /filmarkivet.

Filminstituttet forvalter norsk filmarv, lang og kort-film, dokumentarfilm og historiske registreringer (som hos oss defineres som historisk materiale). I tillegg har Nfi en ikke ubetydelig gjenstandssamling knyttet til den tekniske utviklingen av filmmediet, samt et stort dokument, stills- og plakatarbiv knyttet til norsk filmhistorie.

Nfi er mottaker av pliktavlevert film og videogram siden 1990

Som bevarings- og formidlingsinstitusjon av immateriell kunst- og kulturhistorie (de levende bildene) kan vi ikke se at vi er gitt noen plass i Nou 2002:1, annet enn en implisitt vilje til og ønske om å sikre og bevare kulturarven generelt.

Ikke desto mindre ønsker vi å kommentere utredningen på en rekke punkter.

... Kulturarven (den fysiske og den immaterielle) er viktig for identitet, forståelse for eget kulturelt ståsted og som kilde til kunnskap om egen historie og utvikling.... Et museum (...) skal tjene samfunnet og samfunnsutviklingen (...) og samle inn, bevare og sikre, forske i, formidle og stille ut materielle vitnemål om menneskene og deres omgivelser ... (sitat hentet fra utredningen)

Nfi defineres som et kunstmuseum . Vår primær oppgave er å sikre, bevare og formidle den norske langfilmen samt film som historisk materiale.

Den norske langfilmen er underlagt en sikrings og bevaringsplan, denne samlingen er også begrenset i omfang. Ikke desto mindre ligger det utfordringer også her, spesielt for fargefilmen som er utsatt for sk.fading (fargetap)

Når det gjelder det vi definerer som. *Historiske materiale*, spenner dette fra opptak fra Kong Haakons ilandstigning 1905, Roald Amundsens forskningsferder i Sydishavet, Statsakten på Akershus samt til etterkrigshistoriske viktige hendinger, for ikke å snakke om dagligliv i Norge gjennom 100 år med unik dokumentasjon av bo-og levekår, by- og bygderom, klesskikker osv.

I egenskap av å være det største arkivet for levende bilder fram til 60-tallet har Nfi levert materiell til store fjernsynsserier som Kvardagsliv og Dronningsserien, samt en stor dokumentarfilm serie som vil dekke 1905-2005 og som produseres både for fjernsynsvisning og som kinofilm.

En del av dette materialet er levert inn fra lokale og regionale arkiv, fra organisasjoner og institusjoner, samt fra enkeltpersoner

De lokale arkiv er ofte i liten grad i stand til å ivareta filmsamlingen. De mangler ofte tilfredstillende lagringsplass, og har liten kompetanse i materialforvaltning og -formidling.

Dette er like fullt svært verdifull historisk dokumentasjon som ikke kan erstattes av andre kulturformer.

Nfi kan ikke ta vare på alt materialet, og vil aldri kunne ha ressurser nok til å prioritere mengden av materialet.

På den andre siden er dette svært viktig kildemateriale for forskere, og selvsagt uvurderlig vitnemål om nasjonens liv det siste hundreåret.

Vi ser av utredningen at det gjøres en slags grenseoppgang mellom museene og den offentlige kulturminneforvaltningen.

Dette kan forstås ut fra mandatet som er gitt, men implementering av museenes viktige arbeid kan gi utredningsarbeidet en større tyngde

Som museum hører vi primært hjemme i den sk.ABM meldinga.

Ikke desto mindre ønsker vi med dette høringsvaret å peke på viktigheten av det historiske filmmaterialet som også er med på gjøre kulturminnene tilgjengelige for et stort publikum som ellers ikke ville kunnet ta del i dem.

Utfordringene som beskrives i utredningen "Fortid former framtid" gjelder for museene generelt og for vårt felt spesifikt.

Her kan eksempelvis nevnes behovet for ny *kulturminnelov*.

Nfi, Nasjonalbiblioteket og NRK har utformet en verneplan for levende bilder. Denne beskriver utførlig de problemstillingene og utfordringene vi står overfor som store filmarkiv. Planen er ikke forpliktende, må reguleres ved gjensidige avtaler, og er avhengig av ytterligere offentlig engasjement

En kulturminnelov må selvsagt være forpliktende og forankret i lovverk, i tillegg må en slik lov være retningsgivende for andre beslektede området .

Opprettelsen av et *kulturminnefond* ses på som en klar styrking av arbeidet med bevaring, og må selvsagt være et supplement til statlige tilskudd.

Et slikt fond bør ikke ha for snevre rammer, eks. gir National Lottery Fund i England også støtte til filmhistorisk bevaringsarbeid.

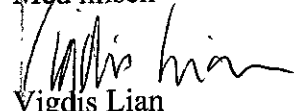
Når vi tillater oss å bruke såvidt mye plass på vår rolle i kulturminne -sammenheng, er det fordi vi ser at vårt arbeid i kunst- og kulturformidling har klare berøringspunkt med hovedlinjene i utredningen. Vi er kilde til kunnskapsformidling, og til forskning og undervisning på feltet

Vi møter samme problemer og utfordringer; det være seg konservatorutdanningen, manglende fungerende registre, en mer systematisk registrering og overvåking av den store mengde film som ligger i by-og bygdearkiv, i organisasjonarkiv etc..

Den immaterielle kulturarven har også fått sitt eget program i Unesco; Memory of the World (verdens dokumentarv) (Norge har fått de første bidragene til verdensarven inn på listen; Lepraarkivene i Bergen og Henrik Ibsens Et dukkehjem).

Med dette høringsvaret har vi benyttet muligheten til å peke på områder som ikke per definisjon hører hjemme i den utredningen som foreligger, men som helt klart hører hjemme i en overordnet planlegging av tiltak som iverksettes for å sikre, bevare og å gjøre tilgjengelig vår felles kulturminnearv.

Med hilsen

Vigdis Lian
Direktør